

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ

ΣΤΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΔΙΚΟΤΗΤΑ

Μητροπολίτου Κορωνεΐας Παντελεήμονος Καθρεπτίδη

ΧΑΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ & Α. ΚΟΥΜΠΗ, ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ Τ. Κ. 19003
ΤΗΛ. ΚΑΙ ΦΑΧ: 22990 40040, e-mail: ag.nikolaosmark@yahoo.gr
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΝΑΟΥ: agnikmark.gr

ΣΤΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΔΙΚΟΤΗΤΑ

Θ χρόνος είναι ένα μυστήριο, που πολλοί θέλησαν να διερευνήσουν. Πρώτος ανάμεσα στους θεολόγους ο ιερός Αυγουστίνος λέγει χαρακτηριστικά για το μυστήριο του χρόνου: «εάν με ρωτήσουν τι είναι χρόνος, ξέρω τι είναι χρόνος, εάν όμως πρέπει να πω τι είναι χρόνος, δεν μπορώ». Και ο ψαλμωδός στον ψαλμό 89 ομιλεί για τον χρόνο αντιπαραθέτοντας στην αιωνιότητα του Θεού την παροδικότητα του ανθρώπου και λέγει χαρακτηριστικά την γνωστή εκείνη φράση: «*χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς σου ὡς ἡ ἡμέρα ἢ ἐχθές, ἥτις διήλθεν, καὶ φυλακὴ ἐν νυκτί*» (Ψαλμ. 89,4). Και τονίζει ότι η ζωή του ανθρώπου είναι τόσο σύντομη σαν μια «φυλακὴ ἐν νυκτί», σαν μια νυκτερινή τετράωρη βάρδια. «*Τὰ ἐξουδενώματα αὐτῶν ἔτη ἔσονται*», συνεχίζει ο ψαλμωδός. Γεμάτη από αθλιότητες και εξουδενώσεις η ζωή του ανθρώπου αποτελείται από μερικά χρόνια. «*Τὸ πρῶν ὡσεὶ χλόη παρέλθοι, [...] τὸ ἑσπέρας ἀποπέσοι, σκληρυνθεὶ καὶ ξηρανθεὶ*» (στ. 5-6). Μοιάζει η ζωή μας σαν την χλόη που το πρωὶ θάλλει, το μεσημέρι την καίει ο ἥλιος και το βράδυ πια ξεραίνεται και πίπτει και σβήνει. Και καταλήγει σε μια μελαγχολικὴ κατάληξη: «*Αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν ἡμῶν, ἐν αὐτοῖς ἑβδομήκοντα ἔτη, ἐὰν δὲ ἐν δυναστεῖαις, ὀγδοήκοντα ἔτη, καὶ τὸ πλεῖον αὐτῶν κόπος καὶ πόνος*» (στ. 10). Τι είναι η ζωή μας; Το πολύ εβδομήντα ἢ ογδόντα χρόνια, τα περισσότερα γεμάτα από κόπους και μόχθους. Αυτά τα εβδομήντα ἢ ογδόντα χρόνια, όταν είναι κανείς νέος, φαίνονται τόσο αφάνταστα πολλά. Όταν είναι ἀκόμη ὄριμος, φαίνονται αρκετά. Όταν ὁμως ἔχουν περάσει, φαίνονται σαν ἕνα τίποτα, ἕνα μηδέν.

Κι ἔτσι κάθε ἄνθρωπος ἀντιμετωπίζει μια μέρα το μυστήριο του χρόνου. Και ο απλοϊκότερος ἄνθρωπος ἀκόμα, ἔστω κι αν δεν μπορεῖ να το εκφράσει ξέρει ὅτι ο χρόνος είναι ἕνα αἶνιγμα, ἕνα μυστήριο.

Ἐνὴνθως λέμε ὅτι ο χρόνος μας ἀποτελεῖται ἀπὸ παρελθόν, παρόν, μέλλον. Ερχόμαστε ἀπὸ ἕνα παρελθόν, που δεν ὑπάρχει πια. Πορευόμαστε προς κάποιο μέλλον, που δεν ὑπάρχει ἀκόμα. Ἀπὸ το παρελθόν κρατούμε τις ἀναμνήσεις μόνο. Για το μέλλον τρέφομε τις ἐλπίδες και τις προσδοκίες. Τι είναι το παρόν; Ἐνα σημεῖο χωρὶς ἔκταση. Το σημεῖο ἐκεῖνο, που το μέλλον γίνεται παρελθόν. Και ἔτσι, το παρελθόν δεν μας ἀνήκει πια. Το

Κυριακή προ τῶν Φώτων

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Β' Τιμ. δ' 5 - 8)

Γέκνον Τιμόθεε, νήφε ἐν πᾶσι, κακοπάθησον, ἔργον ποιήσον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον. Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφέστηκε. Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγωνίσαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπὸν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτῆς, οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.

μέλλον δεν μας ανήκει ακόμα. Και το παρόν; Μόλις πούμε ότι αυτό είναι το παρόν, γίνεται αμέσως παρελθόν και χάνεται. Και φαίνεται σαν να μην έχουμε ούτε το παρελθόν, ούτε το μέλλον, αλλά ούτε καν το παρόν. «Σκιᾶς ὄναρ» μοιάζει η ζωή μας.

Εν τούτοις ὅμως το μυστήριο του χρόνου μάς τοποθετεῖ μπροστά σε έντονα προβλήματα και αγωνίες. Γιατί ὅλοι γνωρίζουμε ὅτι ὅσο κι αν εἶναι συμβατικό αὐτό που λέμε, πέρασε ο χρόνος ἢ ἀλλάζει ο χρόνος, ἢ φεύγει ο χρόνος, ἐν τούτοις ο χρόνος με τη ροή του μας τοποθετεῖ μπροστά σε έντονες αγωνίες.

Μία πρώτη αγωνία, που ἴσως δεν θέλομε να την συνειδητοποιήσουμε, ἀλλὰ καθὼς ἀλλάζει ο χρόνος αισθανόμαστε τον νυγμὸ της μέσα μας, εἶναι ἡ αγωνία της παροδικότητας. Γιατί ξέρομε ὅτι ὅταν λέμε «πέρασε ο χρόνος», ο χρόνος δεν περνά, εμεῖς περνάμε. Εἶναι ὅπως ὅταν ταξιδεύομε με το τρένο και βλέπομε ἀπὸ τα παράθυρα και νομίζομε ὅτι περνοῦν και φεύγουν τα σπίτια και τα δέντρα, ἐνὼ στην πραγματικότητα περνάμε εμεῖς. Εμεῖς περνάμε, εμεῖς φεύγομε. Και ἐρχεται μια στιγμή καθὼς εορτάζομε την ἀλλαγὴ της χρονιάς, που συνειδητοποιοῦμε την αγωνία της παροδικότητάς μας. Η ομορφιά φυλλορροεῖ, ἡ υγεία φθίνει, οἱ δυνάμεις ατονοῦν. Και προσπαθεῖ ὁ ἄνθρωπος κάπου να γαντζωθεῖ, για να ξεπεράσει την παροδικότητά του. Και προσπαθεῖ να στηριχθεῖ, εἴτε στην ἀγάπη ἐνὸς προσώπου, για να νοιώσει σιγουριά, εἴτε σε περιουσιακά στοιχεῖα, για να ἐπιδιώξει μια εξασφάλιση. Ἄλλοι προσκολλώνται σε ὅ,τι παλιό. Φοβούνται το νέο, την ἀλλαγὴ, γιατί τους θυμίζει την παροδικότητά τους. Μάλιστα ὅμως. Ἐρχεται στιγμή που συνειδητοποιοῦμε ὅτι ὅλα φεύγουν, παρέρχονται. Ἀλλάζουν ὅλα. Τίποτε δεν μένει ἀκίνητο. «Τὰ πάντα ρεῖ». Και μαζί με ὅλα περνάμε κι εμεῖς.

Και μαζί με την αγωνία της παροδικότητας γεννιέται συγχρόνως ὁ φόβος της στασιμότητας. Βλέπομε δηλαδή ὅτι τα χρόνια περνοῦν και εμεῖς μένομε στάσιμοι. Στάσιμες οἱ ἐπιδιώξεις μας. Ἀπραγματοποίητα τα ὄνειρά μας. Πόσες ἐλπίδες ἀνέτειλαν ἴσως στην ἀρχὴ του περασμένου χρόνου. Ἐλπίδες που τις πάγωσε ἡ στασιμότητα. Στάσιμοι ἴσως μέναμε στον χαρα-

Κυριακὴ προ τῶν Φώτων

κτήρα: Καμιά πρόοδος. Τα ίδια ελαττώματα μάς στιγματίζουν. Τα ίδια πάθη μάς τυραννούν. Οι ίδιες αδυναμίες μάς απογοητεύουν. Ενώ η αγωνία της παροδικότητας μάς κάνει να προσκολλώμεθα στο παλιό, ο φόβος της στασιμότητας μάς ρίχνει στην αναζήτηση του καινούργιου. Γι' αυτό οι πιο ηλικιωμένοι, που αγωνιούν για την παροδικότητα, φοβούνται το νέο. Οι νέοι, που φοβούνται τη στασιμότητα, αποστρέφονται το παλιό. Κουρασμένος ο άνθρωπος από την αναζήτηση του καινούργιου, καταλαβαίνει κάποτε ότι κάθε καινούργιο είναι καταδικασμένο να γίνει μια μέρα παλιό. Και ο φόβος της στασιμότητας ξαναθεριεύει. Και καταλαβαίνουμε ότι δεν μπορούμε να ξεφύγουμε ούτε από την παροδικότητα ούτε από την στασιμότητα.

Δεν μπορούμε να ξεφύγουμε; Δεν υπάρχει λύση; Υπάρχει. Η λύση είναι πολύ απλή και εγκλείεται μέσα σε δύο λέξεις: «έν Χριστώ». Οι δύο αυτές λέξεις εκφράζουν μια μοναδική πραγματικότητα.

Θ πιστός, που ενσωματούμενος μέσα στο σώμα του Χριστού, την Εκκλησία, ζει «έν Χριστώ», υπερνικά τον φόβο της παροδικότητας. Ο Ιησούς Χριστός «μένει εις τὸν αἰῶνα». «Χθές και σήμερα ὁ αὐτὸς και εις τοὺς αἰῶνας» (Εβρ. ιγ', 8). Και ο πιστός, ενωμένος οργανικά με τον Χριστό αναπνέει μέσα στην εκκλησία την σιγουριά της αιωνιότητας. Ο χρόνος του δεν εξαντλείται στις τρεις διαστάσεις: παρελθόν, παρόν, μέλλον. **Προστίθεται η τετάρτη διάσταση: η αιωνιότητα. Κι αυτή δίδει νόημα στον χρόνο των τριών διαστάσεων.**

Μέσα στην ζωή της Εκκλησίας η αιωνιότητα γίνεται παρόν και το παρόν αποκτά μια σπουδαιότητα απροσμέτρητη. Βεβαίως και για τον πιστό υπάρχει η φθορά που φέρνει ο χρόνος. **Αλλά υπάρχει και μία άλλη πραγματικότητα: η ανακαίνιση.** Γι' αυτόν ισχύει το «εἰ και ὁ ἔσω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται, ἀλλ' ὁ ἔσωθεν ἀνακαινοῦται ἡμέρα και ἡμέρα» (Β' Κορ. δ', 16). Ο πιστός γνωρίζει ακόμη ότι για **κάθε περίοδο της ζωής του** ο Θεός επιφυλάσσει **νέα δείγματα της αγάπης Του.** Δηλαδή ξέρει ότι κάθε εποχή της ζωής του έχει τις ομορφιές της. Γι' αυτό δεν προσκολλάται σπασμωδικά στα περασμένα. Αλλά έχει ανοικτές τις κεραιές της ψυχής του στο νέο, που θα του αποκαλύψει ο Θεός. Έτσι, η «αποκαραδοκία» αυτή –όπως την λέει η Γραφή– νικά την αγωνία της παροδικότητας.

Αλλά και η στασιμότητα υπερνικάται «έν Χριστώ». Ο πιστός είναι το δένδρο «τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων» (Ψαλμ. 1, 3). Το νερό τρέχει ασταμάτητα, το δένδρο μένει σταθερό στην όχθη του ποταμού. Υπερνικά την παροδικότητα του ρεύματος, του χρόνου. Μήπως όμως μένει στάσιμος; Όχι. Γιατί μέσα στο δένδρο υπάρχει ζωή. **Και ζωή σημαίνει υπερνίκηση της στασιμότητας. Σημαίνει αύξηση, ανθοφορία,**
Κυριακή προ των Φώτων

καρποφορία. «Τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀπορρηθήσεται» (στ. 3).

Και μέσα στον πιστό γίνεται διαρκῶς μια ζύμωση. Ο πιστός, που εγκεντρισμένος στον Χριστό αντλεί μέσα στην Εκκλησία τους χυμούς του Αγίου Πνεύματος, δεν είναι στάσιμος. Μία «αλλοίωση» πραγματοποιείται σ' αυτόν. Μία «μεταμόρφωση» «ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν». Επισημαίνει βέβαια και αυτός τις πληγές του. Βλέπει τη σήψη της στασιμότητας. Φοβάται το τέλμα της ακινησίας. Αλλά σαν ένας δρομέας, που βλέπει μπροστά του απερίσπαστα «τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος» (Φιλip. γ', 14) δεν σταματά. Τρέχει. Αγωνίζεται. Ζει. Ξέρει ότι ο αγώνας είναι η διαλεκτική της ζωής. Και αγωνίζεται «οὐκ ἄερα δέρων» (Α' Κορ. θ', 26) αλλά «κατὰ σκοπὸν διώκει» (Φιλip. γ', 14). Η ζωή του έχει μία κατεύθυνση, ένα νόημα, ένα σκοπό. Γι' αυτό κι όταν κοιτάζει τα χρόνια, που πέρασαν δεν θρηνεῖ «τα σβησμένα κερία της ζωής του, που διαβήκαν μες στην αμαρτία», όπως ο ποιητής, **αλλά βλέπει τα ίχνη μιας πορείας ανοδικής.** Η πτώση δεν είναι άγνωστη. Στασιμότητα όμως ποτέ.

Βέβαια, και κατά τη φειτηνὴ χρονιά θα ἔλθουν ἴσως στιγμές, που και εμεῖς οἱ πιστοὶ θα αντιμετωπίσομε και της παροδικότητας την αγωνία και της στασιμότητας τον φόβο.

Τότε ας επανεξετάσομε το «ἐν Χριστῶ». Και ας ανανεώσομε τη σχέση. Και με εμπιστοσύνη στην αγάπη του Θεοῦ ας αφήσομε την σαῖτα της ζωής μας να υφάνει μέσα στο στημόνι του χρόνου το προανάκρουσμα της αιωνιότητας.

Ναι, ας ευχηθούμε αυτή τη χρονιά ο Θεός να κάνει τη ζωή μας ένα πράγμα αληθινὸ και απλό, ὅμοιο με μια καλαμῆνια φλογέρα, που θα τη γεμίζει Εκείνος με την αρμονία της μουσικής Του. Μια αρμονία, που υπερνικά την δυσαρμονία της παροδικότητας και της στασιμότητας.

Μητροπολίτου Κορωνείας Παντελεήμονος Καθρεπίδη, ἀπὸ το βιβλίο «ΨΗΓΜΑΤΑ», σελ. 235 – 241, © 2011, ἐκδόσεις Ἀρμός

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

1) **ΜΕΓΑΛΕΣ ΩΡΕΣ ΤΩΝ ΘΕΟΦΑΝΕΙΩΝ**

Τη Δευτέρα 4 Ιανουαρίου 2016 και ὥρα 6:30 μ.μ. θα γίνει στο Ναό μας η **Ακολουθία των Μεγάλων Ωρών των Θεοφανείων.**

2) **ΟΜΙΛΙΑ & ΚΟΠΗ ΠΙΤΑΣ ΤΗΣ ΕΝΟΡΙΑΚΗΣ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ**

Η **Ενοριακή Φιλόπτωχος Αδελφότης** του Ναού μας σας προσκαλεί στον **απολογισμό του παρελθόντος έτους, στην κοπή της πίτας και στην ομιλία του π. Εφραίμ Παναούση με θέμα: «Γιατί σ' εμένα Θεέ μου;» την Κυριακή 10 Ιανουαρίου 2016 και ὥρα 6:00 μ.μ. στο Ναό μας. Θα ακολουθήσει δεξίωση.**

ΧΑΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ & Α. ΖΟΥΜΠΗ, ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ ΜΕΣΣΟΓΡΙΑΣ Τ.Κ. 19003, ΤΗΛ. 301 FAX: 22990 40040, e-mail: agnikolaosmark@yahoo.gr, ΙΕΤΟΣΒΛΙΔΑ ΝΑΟΥ, agnikmark.gr

Κυριακή προ των Φώτων